

Omfanget av personalsaker i Den norske kirke knyttet til anklager om seksuell trakassering eller seksuelle overgrep

Innrapporterte saker for tidsrommet 2014-2015

Om kartleggingens bakgrunn og begrensninger

Kartleggingen er utført av KA etter avtale med Kirkerådet og i forståelse med det nasjonale samarbeidsrådet for overgrepssproblematikk (SRO) i Den norske kirke der KA også har en representant.

Rådet er et kontakt- og koordineringsorgan som skal arbeide faglig med overgrepssproblematikk og bidrar til at feltet får oppmerksomhet og fokus i ulike sammenhenger. Kartlegging er et viktig både i et forebyggende perspektiv men også i arbeidet for å kvalitetssikre håndteringen av de saker som oppstår.

Kartleggingen er gjennomført som en Questbackundersøkelse. Den ble sendt til 418 kirkelig fellelråd og 11 bispedømmeråd, til sammen 429 enheter våren 2016.

Det er viktig å være oppmerksom på at det knytter seg mulige feilkilder til en rapport som forsøker å kartlegge omfanget av registrerte personalsaker i Den norske kirke. Den norske kirke består av til sammen 429 selvstendige arbeidsgivere/virksomheter som hver for seg står ansvarlig for å håndtere personalsaker innenfor egen virksomhet. Innrapporteringen er basert på frivillighet fra disse. Samlet har 292 av de 429 virksomheter besvart undersøkelsen, hvorav alle bispedømmerådene. Totalt gir dette en svarprosent på 68. Tilsvarende kartlegging i 2010-2011 og 2012-2013 en svarprosent på henholdsvis 66,4 og 70.

Hendelser som ikke er meldt til arbeidsgiver, såkalte mørketall blant annet fordi utsatte vegrer seg for å fortelle om det som har skjedd, fremkommer ikke av denne type rapporter. Det kan også være saker som en eller flere virksomheter er gjort kjent med, men som av grunner vi ikke er kjent med ikke er innrapportert.

Personalsaker er taushetsbelagt. Kartleggingen er utformet slik at taushetsbelagt informasjon ikke blir utlevert fra den enkelte virksomhet. Dette er også viktig av hensyn til de aktuelle fornærmede. Rapporten er som følge av dette også utformet i generalisert form.

Hva kartleggingen omfatter

Å bli utsatt for seksuelle overgrep eller krenkelser er alvorlig. Alvorlighetsgraden vil i denne rapporten være knyttet til hva selve den seksuelle handlingen gikk ut på basert på de kategorier norsk lov har etablert (se under).

Rapporten omhandler resultatene fra kartleggingen når det gjelder brudd på følgende lovbestemmelser:

- Trakassering eller annen utilbørlig opptreden etter arbeidsmiljøloven og likestillingsloven
- Seksuelt krenkende eller annen uanstendig adferd (Straffeloven §§ 298 og 305)
- Seksuell handling (Straffeloven §§ 297 og 304)
- Seksuell omgang (Straffeloven §§ 291-295, 299-303 og 312)

Virksomhetene har også innrapportert saker som ikke rammes av noen av disse bestemmelser, bl.a håndtering av ansatte som oppleves å ha en adferd som vurderes som etisk betenkelig/uakseptabel for kirkelige ansatte. Disse sakene er ikke nærmere redegjort for i denne oppsummeringen. Saker som er mangelfullt innrapportert er heller ikke tatt med i denne oversikten.

Kartleggingen gjelder saker som kirkelige arbeidsgivere er blitt kjent med i 2014 eller 2015. Det innebærer at saker som har skjedd før 2014, men som arbeidsgiver har fått kjennskap til i 2014 og 2015, er inkludert.

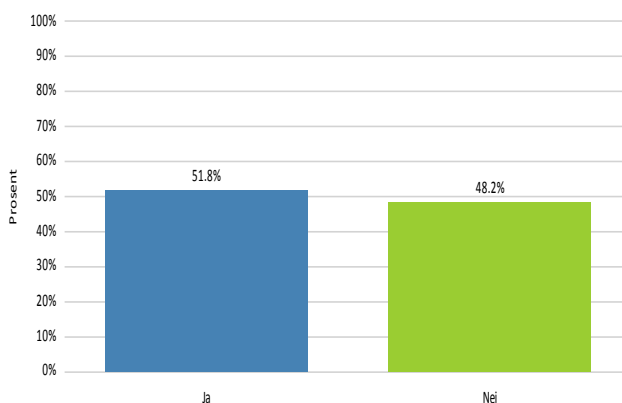
Kartleggingen gjelder saker der den anklagede er eller har vært ansatt eller frivillig i Den norske kirke. Den omfatter først og fremst saker der krenkelsene angis å ha skjedd i rammen av kirkens virksomhet/arbeidsforholdet. Også krenkelser/overgrep utført i private relasjoner/på fritid er tatt med i oversikten i den grad arbeidsgiver er blitt gjort kjent med situasjonen og håndtert sakene som en personalsak.

Virksomhetene har også innrapportert hvordan kirkelige arbeidsgivere arbeider for å forebygge forekomst av seksuelle overgrep (bruk av politiattest, beredskapsplaner mv).

Beredskapsplan

”Har fellesrådet/bispedømmerådet en beredskapsplan for forebygging og oppfølging av seksuelle krenkelser og overgrep?”

På landsbasis har 51,8 % av arbeidsgiverne beredskapsplaner for forebygging og oppfølging av overgrepssaker. Dette utgjør en liten økning fra 2012-2013, der 49 prosent opplyste at de hadde slike planer.

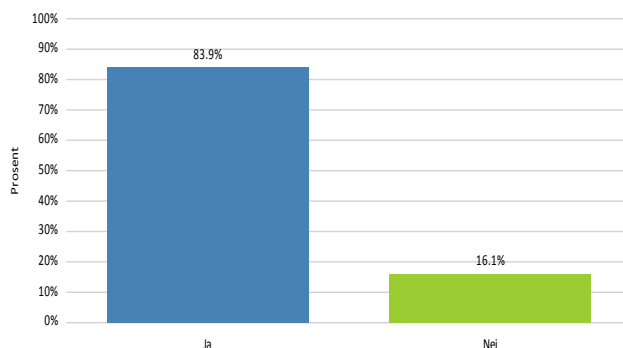

Politiattest

Kirkeloven § 29, som gjør det mulig å kreve politiattest både ved ansettelser og for frivillige, trådte i kraft 1. januar 2012.

Arbeidsgiverne har svart på to spørsmål angående politiattest:

1. ”Krever fellesrådet/bispedømmerådet politiattest ved ansettelser?”
2. ”Kreves det politiattest fra frivillige i ditt fellesrådsområde?”

84 prosent av arbeidsgiverne oppgir at de krevde politiattest ved ansettelser 2014-2015. Dette er en økning fra 2012-2013 da 74 % av arbeidsgiverne krevde politiattest ved ansettelser. Praksis når det gjelder å kreve politiattest fra frivillige medarbeidere

er ifølge de innrapporterte tallene mindre utbredt. 34,2% av virksomhetene oppgir at dette alltid eller i de fleste tilfeller blir krevd¹. Kartleggingen fra 2012-2013 ga det samme resultatet som kartleggingen fra 2014-2015.

De innrapporterte sakene

Brudd på trakasseringsforbudet i arbeidsmiljøloven mv

Det er innrapportert 2 tilfeller der kirkelig tilsatte anklages for brudd på forbudet mot seksuell trakassering i arbeidsmiljøloven.

Brudd på straffelovens bestemmelser

Det er innrapportert 5 saker som omhandler brudd på straffelovens bestemmelser. Sakene er politianmeldt.

En kirkelig tilsatt er anklaget for brudd på bestemmelsene i straffeloven om seksuell handling (§ 297 eller 304). Hendelsen ligger noe tilbake i tid og har ikke skjedd i rammen av arbeidsforholdet. Vedkommende er i dag ikke lenger tilsatt i Den norske kirke.

En kirkelig tilsatt er anklaget og senere dømt for brudd på bestemmelsene i straffeloven om seksuell omgang (§ 192-195, 299-303, 312). Hendelsen har ikke skjedd i rammen av arbeidsforholdet. Vedkommende er ikke lenger tilsatt i Den norske kirke.

En frivillig medarbeider er anklaget for brudd på straffelovens bestemmelser om seksuelt krenkende eller annen uanstendig atferd (§ 298 eller 305). Hendelsen har skjedd i forbindelse med utførelsen av vervet som frivillig.

En frivillig medarbeider er anklaget for brudd på straffelovens bestemmelser om seksuell handling (§ 297 eller 304). Hendelsen har skjedd i forbindelse med utførelsen av vervet som frivillig.

En frivillig medarbeider er anklaget for brudd på straffelovens bestemmelser om seksuell omgang (§ 192-195, 299-303, 312). Hendelsen har i dette tilfellet ikke skjedd i forbindelse med utførelsen av vervet som frivillig.

Alle de tre frivillige er fratatt sine verv.

---

¹ Ettersom ansvaret for å kreve inn politiattest for frivillige tilligger det enkelte menighetsråd og denne rapporten er besvart på fellesrådsnivå, hefter det noe usikkerhet om disse tallene.